

DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT

Moderniseringsdepartementet
Postboks 8004 Dep
0030 OSLO

MODERNISERINGSDEPARTEMENTET	
ARKIVKODE	45
- 7 JULI 2005	
SAKSB.	KPA
SAKSNR	200501325-178

Deres ref

Vår ref
200530357-/BN

Dato

0 5 JUL 2005

Høring. Endringer i regelverket for offentlige anskaffelser

Det vises til brev av 6. april 2005 vedrørende endringer i regelverket for offentlige anskaffelser.

Generelt

Miljøverndepartementet er særlig opptatt av at regelverket skal legge til rette for å ivareta miljøhensyn ved offentlige anskaffelser. Det offentlige kjøper inn varer og tjenester for ca 240 milliarder årlig. Ved å ta miljøhensyn ved innkjøp og investeringer vil offentlig sektor gi et stort bidrag til å redusere miljøbelastning ved egen drift og bidra til å fremme bedre utvalg av miljøvennlige produkter. Gjennom sine innkjøp kan det offentlige således påvirke produksjon av miljøvennlige produkter, miljøteknologi og nye miljøvennlige løsninger som kan komme hele samfunnet til gode.

I næringslivet investeres det store ressurser for å utvikle mer miljøvennlige løsninger og ta i bruk miljømerkeordninger. I følge næringslivets tilbakemeldinger og en undersøkelse i regi av Nordisk Ministerråd, viser at offentlige innkjøpere i Norge i dag i liten grad tar miljøhensyn ved innkjøp. Dette til tross av at det i den eksisterende loven om offentlige anskaffelser er stilt krav om at det under planlegging av den enkelte anskaffelse skal tas hensyn til livssyklus-kostnader og miljømessige konsekvenser av anskaffelsen.

Arbeid for å bidra til at det tas miljøhensyn ved offentlige innkjøp er høyt prioritert i miljøverndepartementet, blant annet gjennom prosjektet Grønn stat, nedsettelsen av Panel for miljøbevisste offentlige innkjøp og tilskudd til Program for miljøbevisste innkjøp i GRIP - stiftelsen for bærekraftig produksjon og forbruk.

Nedenfor følger våre kommentarer til forslag til endringer i loven om offentlige anskaffelser og til forslag til ny forskrift om offentlige anskaffelser.

Lov om offentlige anskaffelser (LOA) § 6

I lovens § 6 pålegges offentlige oppdragsgivere under planleggingen av den enkelte anskaffelse å ta hensyn til miljømessige konsekvenser av anskaffelsen.

I tråd med EUs presiseringer av muligheter til å ta miljøhensyn i ulike faser av anskaffelsesprosessen, inneholder forslag til ny forskrift om offentlige anskaffelser (FOA), del III, mer presise bestemmelser om hvordan miljøhensyn kan tas både ved kvalifisering av leverandører, kravspesifikasjon, tildeling av kontrakt og kontraktens utførelse. Miljøverndepartementet mener derfor at LOA § 6 ikke skal begrense kravet til å ta miljøhensyn bare til å gjelde planleggingsfasen, da miljøhensyn kan og bør tas i ulike faser av anskaffelsesprosessen.

Vi foreslår derfor at § 6 endres til: "Statlige, kommunale og fylkeskommunale myndigheter og offentligrettslige organer skal ta hensyn til livssyklus kostnader, universell utforming og miljømessige konsekvenser av anskaffelsen". Dette vil gjøre bestemmelsen klarere i og med at innkjøperen ikke trenger å foreta en tolkning av hva som ligger i begrepet "planlegging av en anskaffelse".

Del II forslag til ny forskrift

§ 2-1 (1). Anskaffelser under EØS-terskelverdiene og uprioriterte tjenester

Departementet ser positivt på at den nasjonale terskelverdien blir hevet fra 200 000 kroner til 500 000 kroner. Da oppdragsgiver har større valgfrihet for hvilke miljøkrav som kan stilles til anskaffelser som ikke omfattes av kunngjørings- og prosedyrereglene, vil heving av beløpsgrensen bidra til å gjøre det langt enklere for innkjøpere å stille miljøkrav. I følge kapittel 8 i veilederen til *Miljø og regelverket for offentlige anskaffelser* åpner gjeldende regelverk for at det under grensen for direkte anskaffelser kan stilles krav om miljøledelsessystemer hos leverandør og miljømerking av produkter/tjenester. Denne muligheten må ikke svekkes når den nasjonale terskelverdien heves.

§ 3-1 (6). Grunnleggende krav for alle anskaffelser.

I tråd med endringene vi har foreslått i LOA § 6 må § 3-1 punkt 6 endres til: "Oppdragsgiver skal ta hensyn til livssyklus kostnader, universell utforming og miljømessige konsekvenser av anskaffelsen".

I § 3-1 (4) brukes nå ordlyden "Utvelgelse av kvalifiserte tilbydere og tildeling av kontrakt skal skje på grunnlag av kriterier som er relevante for anskaffelsen.....". Formuleringen kan tolkes slik at det kun kan legges vekt på forhold som er direkte relatert til kontraktsgjenstanden. Formuleringen vil derfor kunne medføre at offentlige innkjøpere oppfatter at det ikke lenger er mulig å stille krav om miljøledelsessystemer og miljømerker ved direkte anskaffelser.

Sett i lys av regjeringens miljømålsettinger, der offentlig innkjøp er et av flere virkemidler for å nå målene, er det viktig at departementet benytter en formulering som sikrer at bestemmelsen ikke oppfattes som en innstramming. Samtidig må det komme klart til uttrykk i veiledningsmaterialet hvordan bestemmelsen skal forstås.

§§ 7-4 og 15-4. Tekniske spesifikasjoner, første ledd.

Å spesifisere miljøkrav er vanskelig for de aller fleste innkjøpere. En presisering av at dette også kan omfatte miljøegenskaper slik som i § 15-4 (punkt 6), bør også tas inn i § 7-4 (anskaffelser under EØS terskelverdiene).

Vi vil også anbefale at ordlyden i dagens forskrift beholdes, da vi mener at denne gir innkjøpere en bedre forståelse enn den ordlyd som nå er foreslått. Setningen vil da lyde: "Det skal så langt som mulig stilles konkrete miljøkrav til produktets ytelse eller funksjon".

§§ 7-5 og 15-4 Kvalifisering av leverandører

Vi finner bestemmelsen i § 7-5 mindre retningsgivende enn det som står i § 15-14. Vi forslår derfor at det tas inn en bestemmelse om miljøledelsessystemer på linje med det som står i del § 15-14.

§§ 10-4 og 18-4 Alternative tilbud

For at oppdragsgiver skal få gode innovative og miljøvennlige løsninger, er bruken av alternative tilbud et viktig virkemiddel. Når departementet oppdaterer veiledningsmateriale til forskriften, bør oppdragsgivere oppfordres til å levere alternative tilbud.

Kapittel 6 og 14 Rammeavtaler og dynamiske innkjøpsordninger

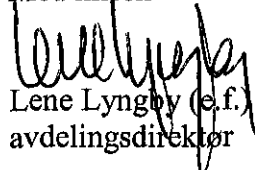
Bruk av rammeavtaler er et av de viktigste virkemidler for offentlige innkjøpere til å kunne ta hensyn til miljøkrav. Det er viktig at de prosedyrer det legges opp til i forbindelse med rammeavtaler og bruk av dynamiske innkjøpsordninger ivaretar miljøaspektet.

Kompetanse og oppdatering av veiledningsmateriale

I forbindelse med implementeringen av ny lov og forskrift om offentlige anskaffelser må innkjøpere sikres tilgang til god opplæring og rådgivning på området. Det bør her legges opp til et bredt opplæringstilbud for innkjøpere, der miljø har sin naturlige plass. GRIP - stiftelsen for bærekraftig produksjon og forbruk vil ha en viktig rolle å spille i dette arbeidet.

Videre forutsetter vi at oppdatert veiledningsmateriale er tilgjengelig ved ikrafttredelse av ny lov og forskrift. Det vil blant annet være viktig med en konkretisering av framgangsmåten for ivaretagelse av miljøhensyn i veiledningsmateriale. Dette vil spesielt være viktig for hvordan miljømerkeordninger og miljøledelsessystemer kan benyttes i forhold til kvalifikasjonskrav og kravspesifikasjon. Miljøverndepartementet vil gjerne bli trukket inn i prosessen knyttet til oppdatering av veiledningsmaterialet.

Med hilsen

Lene Lyngby (e.f.)
avdelingsdirektør

Bente Næss
rådgiver